

اولین خیابان‌های تهران کی ساخته شدند؟

۱۶ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۲۶

در بسیاری از شهرهای کهن سال ایران از قبیل اصفهان، خیابان کشی وجود داشته، ولی در پایتخت تا اواسط دوران سلطنت ناصرالدین شاه، که سطح شهر تهران و خانه سازی در آن دچار تحول عظیم گشت، کلمه «خیابان» در میان عناصر معماری در شهرسازی تهران وجود نداشت.

در حالی که امروزه در شهر تهران حجم بیشتر ساخت و ساز بر آزادراه‌ها متمرکز است اما زمانی داشتن یک خیابان بدون گرد و خاک برای اعیان تهران یک آرزو محسوب می شد. تهران در زمان ناصرالدین شاه اولین رشد کالبدی موثرش را تجربه کرد تجربیات ناصرالدین شاه از سفر فرنگ وی را برآن داشت که پایتختی در خور قبله عالم برای خود فراهم کند. حاصل این میل، خیابان کشی‌ها در تهران بود. تهرانی که تا قبل از آن فقط کوی و برزن داشت.

در بسیاری از شهرهای کهن سال ایران از قبیل اصفهان، خیابان کشی وجود داشته، ولی در پایتخت تا اواسط دوران سلطنت ناصرالدین شاه، که سطح شهر تهران و خانه سازی در آن دچار تحول عظیم گشت، کلمه «خیابان» در میان عناصر معماری در شهرسازی تهران وجود نداشت.

اولین خیابان های تهران کی ساخته شدند؟، خیابان های تهران، خیابان های تهران، خیابان های تهران در شب، خیابان های تهران قدیم، خیابان های تهران پارس، خیابان های تهران، نقشه، خیابان های تهران قبل از انقلاب، خیابان های تهران امروز، خیابان های تهران امشب، خیابان های تهران عکس، شهرهای استان تهران - دیدنی های استان تهران

در بررسی نخستین نقشه های تهران و مطابقت آن ها پ، این واقعیت بیشتر آشکار می شود. نقشه برزین روسی به سال ۱۲۵۸ قمری، در عهد محمد شاه از تهران برداشت و تهیه شد و ده سال بعد در مسکو به چاپ رسید.

نقشه موسیو کرشش، معلم دارالفنون در اوایل سلطنت ناصرالدین شاه از سطح شهر برداشت و به سال ۱۲۷۵ قمری، چاپ و منتشر شد. در هر دو نقشه هیچ اثری از نام خیابان مشاهده نمی شود. بلکه تمام معابر با نام های مرسوم آن دوره یعنی کوچه، گذر، گذار، بازارچه بازار، راسته، رسته و ... مشخص شده است.

با گذشت زمان و رسیدن سال های میانی پادشاهی ناصرالدین شاه، تهران ناگهان دچار تحولات وسیعی شد جمعیت افزایش یافت و اراضی چند صد ساله ساخته شد.

در این سال ها به ضرورت و نیاز حصار صفوی را خراب کردند و حصار جدید ناصری را وسیع تر ساختند. سطح شهر گسترش قابل توجهی یافت، معابر جدید بنا شد، گذرگاه های تازه ای احداث کردند که شکل کالبدی آن ها به خیابان های امروزی بیشتر شبیه بود، تا به کوچه باغ های قدیمی. این معابر کما بیش از کوچه ها و گذرهای قدیمی تهران، عریض تر و با کمی اغماض به خط مستقیم کشیده شده بودند، گذرگاه های جدید را خیابان نام نهادند و بدین ترتیب خیابان در معماری و شهرسازی این شهر تولد

اولین نقشه تهران ترسیمی نجم الدوله (چاپ ۱۳۰۹ قمری) پس از این دوره برای نخستین بار متضمن نام «خیابان» است. اولین خیابان های پایتخت که در این زمان شکل گرفتند عبارتند از : خیابان های باغ جنت (ولی عصر)، باغ انگوری (ولی عصر) ، جناب وزیر (ولی عصر)، امیریه (ولی عصر)، امیریه (امام خمینی)، باغ شاه (امام خمینی)، جلو قبرستان (مولوی)، دروازه گمرک (مولوی) و ...

نخستین بار بر اساس نوشته روزنامه "وقایع اتفاقیه" در دوران صدارت میرزا تقی خان امیر کبیر برخی از کوچه های ارگ تسطیح و سنگفرش شد. تا آن ها برای عبور کالسکه مناسب و آماده گردد. کالسکه هایی که از فرنگ می آمد و یا در کارخانه معیرالممالک ساخته می شد

کی خیابانها آسفالت شدند؟

نخستین بار بر اساس نوشته روزنامه "وقایع اتفاقیه" در دوران صدارت میرزا تقی خان امیر کبیر برخی از کوچه های ارگ تسطیح و سنگفرش شد. تا آن ها برای عبور کالسکه مناسب و آماده گردد. کالسکه هایی که از فرنگ می آمد و یا در کارخانه معیرالممالک ساخته می شد.

اولین خیابان های تهران کی ساخته شدند؟، خیابان های تهران، خیابان های تهران، شهرهای استان تهران - دیدنی های استان تهران

روزنامه وقایع اتفاقیه در شماره ۳۶ به سال ۱۲۶۷ قمری و در دوران صدارت میرزا تقی خان امیر کبیر نوشت که برخی از کوچه

های ارگ تسطیح و سنگفرش شد تا آن ها برای عبور کالسکه مناسب و آماده شود. کالسکه هایی که از فرنگ می آمد و یا در کارخانه معیر الممالک ساخته می شد.

بعدها در دهه پایانی سلطنت طولانی ناصرالدین شاه، «شوسه» که طریقی بود برای آماده سازی سطح معابر جهت عبور راحت تر کالسکه، درشکه، گاری و ... وارد عرصه راه سازی پایتخت شد. اما هنوز خبری از «آسفالت» نبود.

با فرا رسیدن سال ۱۳۱۰ خورشیدی آسفالت برای اولین بار وارد خیابان های تهران شد. در این سال پیش از ورود ملک فیصل پادشاه عربستان به تهران، بلدیة پایتخت به تکاپو افتاد و برای نخستین بار آسفالت را که پدیده جدیدی در صنعت راه سازی به شمار می رفت، وارد خیابان های تهران کرد.

اولین خیابان های تهران کی ساخته شدند؟، خیابان های تهران، خیابان های تهران، شهرهای استان تهران - دیدنی های استان تهران

در مدت زمان کمی خیابان کوتاه الماسیه (باب همایون)، میدان توپخانه و اوایل خیابان لاله زار آسفالت شدند. بعدها خیابان باغ شاه (امام خمینی) و خیابان ولی عصر و البته تا حدودی کافه بلدیة (تئاتر شهر امروز) و دیگر خیابان ها آسفالت شد و بدین ترتیب رفته رفته آسفالت نه تنها وارد خیابان ها و معابر تهران که به تمام شهرها و جاده های کشور کشیده شد.

منبع: تبیان

